HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

16 ianuarie 2025*

„Trimitere preliminară – Uniunea vamală – Regulamentul (UE) nr. 952/2013 – Codul vamal al Uniunii – Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 – Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 – Zonele libere – Schimbarea statutului vamal din mărfuri neunionale în mărfuri unionale – Evidențele titularului unei autorizații de a desfășura activități în zone libere – Încredere legitimă – Autoritate de lucru judecat”

În cauza C-376/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Augstākā tiesa (Senāts) (Curtea Supremă, Letonia), prin decizia din 14 iunie 2023, primită de Curte la 15 iunie 2023, în procedura

„BALTIC CONTAINER TERMINAL” SIA

împotriva

Valsts ieņēmumu dienests,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul I. Jarukaitis, președintele Camerei a patra, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a cincea, și domnii D. Gratsias (raportor) și E. Regan, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru „BALTIC CONTAINER TERMINAL” SIA, de D. Kiseļevs și A. Zieds, valdes locekļi;

– pentru guvernul leton, de E. Bārdiņš, J. Davidoviča și K. Pommere, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de E. Kalniņš și F. Moro, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 11 iulie 2024,

* Limba de procedură: letona.

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea:

– articolului 79 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (a), a articolului 214 alineatul (1), precum și a articolului 215 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO 2013, L 269, p. 1, denumit în continuare „Codul vamal al Uniunii”);

– a articolului 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 al Comisiei din 28 iulie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal al Uniunii (JO 2015, L 343, p. 1), precum și

– a principiilor generale ale protecției încrederii legitime și autorității de lucru judecat.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între „BALTIC CONTAINER TERMINAL” SIA (denumită în continuare „Baltic Container”), pe de o parte, și Valsts ieņēmumu dienests (Administrația Fiscală, Letonia), pe de altă parte, în legătură cu plata unor taxe la import și a taxei pe valoarea adăugată (TVA) aferente unor mărfuri scoase din zona liberă a portului Riga (Letonia).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Codul vamal al Uniunii

3 Potrivit articolului 5 din Codul vamal al Uniunii, intitulat „Definiții”:

„În sensul prezentului cod, se aplică următoarele definiții:

[…]

12. «declarație vamală» înseamnă actul prin care o persoană indică, sub forma și în modalitatea prevăzute, dorința de a plasa mărfurile sub un anumit regim vamal, menționând, dacă este cazul, procedura specifică care urmează să fie aplicată;

[…]

16. «regim vamal» înseamnă unul dintre regimurile următoare sub care pot fi plasate mărfurile în conformitate cu codul:
    (a) punerea în liberă circulație;
    (b) regimuri speciale;
    (c) export;

[…]

22. «statut vamal» înseamnă statutul unor mărfuri ca fiind mărfuri unionale sau neunionale;

23. «mărfuri unionale» înseamnă mărfurile care aparțin uneia dintre următoarele categorii:
(a) mărfuri produse în întregime pe teritoriul vamal al Uniunii și care nu conțin mărfuri importate din țări sau teritorii situate în afara teritoriului vamal al Uniunii;
(b) mărfuri care intră pe teritoriul vamal al Uniunii provenind din țări sau teritorii care nu fac parte din acest teritoriu și care au fost puse în liberă circulație;

[…]

24. «mărfuri neunionale» înseamnă mărfuri altele decât cele menționate la punctul 23 sau care și-au pierdut statutul vamal de mărfuri unionale;

[…]”

4 Articolul 79 din acest cod, intitulat „Datoria vamală care ia naștere prin nerespectare”, prevede:

„(1) În cazul mărfurilor supuse unor taxe la import, o datorie vamală la import ia naștere în cazul nerespectării uneia dintre următoarele:

(a) o obligație stabilită în legislația vamală cu privire la introducerea mărfurilor neunionale pe teritoriul vamal al Uniunii, la scoaterea lor de sub supravegherea vamală sau la circulația, perfecționarea, depozitarea, depozitarea temporară, admiterea temporară sau dispunerea de astfel de mărfuri pe teritoriul respectiv;

[…]

(3) În cazurile menționate la alineatul (1) literele (a) și (b), debitorul este oricare dintre următoarele persoane:

(a) orice persoană care trebuia să îndeplinească obligațiile în cauză;

[…]”

5 Articolul 158 alineatul (1) din codul menționat, intitulat „Declararea mărfurilor în vamă și supravegherea vamală a mărfurilor unionale”, prevede:

„Toate mărfurile destinate plasării sub un regim vamal, cu excepția regimului de zonă liberă, fac obiectul unei declarații vamale corespunzătoare acestui regim.”

6 Articolul 188 din același cod, intitulat „Verificarea unei declarații vamale”, prevede:

„În scopul verificării corectitudinii datelor conținute în declarația vamală acceptată, autoritățile vamale pot:

(a) să examineze declarația și documentele justificative;

(b) să solicite declarantului furnizarea altor documente;

(c) să verifice mărfurile;

(d) să preleveze eșantioane în vederea analizei sau examinării aprofundate a mărfurilor.”

7 Articolul 201 din Codul vamal, intitulat „Domeniul de aplicare și efectul”, care face parte din titlul VI din acesta, intitulat „Punerea în liberă circulație și scutirea taxe la import”, prevede:

„(1) Mărfurile neunionale destinate introducerii pe piața Uniunii sau pentru uz sau consum personal în interiorul teritoriului vamal al Uniunii fac obiectul punerii în liberă circulație.

(2) Punerea în liberă circulație implică:

(a) perceperea taxelor la import datorate;

(b) perceperea, dacă este cazul, a altor taxe conform dispozițiilor relevante în vigoare în materie de percepere a taxelor respective;

[…]

(3) Punerea în liberă circulație conferă mărfurilor neunionale statutul vamal de mărfuri unionale.”

8 Titlul VII din acest cod se referă la regimurile vamale speciale. Capitolul I din acest titlu VII, care cuprinde articolele 210-225 din codul menționat, stabilește dispozițiile generale referitoare la aceste regimuri vamale speciale.

9 Articolul 210 din codul menționat, intitulat „Domeniul de aplicare”, prevede:

„Mărfurile pot fi plasate într-una dintre categoriile următoare de regimuri speciale:

[…]

(b) depozitare; care cuprinde antrepozitare vamală și zone libere;

[…]”

10 Articolul 211 alineatul (1) litera (b) din același cod are următorul cuprins:

„O autorizație din partea autorităților vamale se solicită pentru următoarele:

[…]

(b) exploatarea spațiilor de depozitare pentru antrepozitarea vamală a mărfurilor, cu excepția cazului în care operatorul spațiului respectiv este chiar autoritatea vamală.”

11 Articolul 214 din Codul vamal al Uniunii, intitulat „Evidențe”, prevede:

„(1) Cu excepția regimului de tranzit sau în cazul în care nu există dispoziții contrare, titularul autorizației, titularul regimului și orice altă persoană care desfășoară o activitate implicând

depozitarea, transformarea sau prelucrarea mărfurilor sau vânzarea și achiziționarea mărfurilor în zonele libere ține o evidență corespunzătoare în forma aprobată de către autoritățile vamale.

Evidențele trebuie să conțină informațiile și datele care să le permită autorităților vamale să supravegheze regimul în cauză, în special în ceea ce privește identificarea mărfurilor plasate sub acest regim, statutul vamal și circulația acestora.

[…]”

12 Articolul 215 din acest cod, intitulat „Descărcarea unui regim special”, prevede:

„(1) În alte cazuri decât regimul de tranzit și fără a aduce atingere articolului 254, un regim special este încheiat în cazul în care mărfurile plasate sub acest regim sau produsele prelucrate sunt plasate sub un alt regim vamal, sunt scoase de pe teritoriul vamal al Uniunii sau au fost distruse și nu au rămas resturi sau sunt abandonate în favoarea statului în temeiul articolului 199.

[…]”

13 Potrivit articolului 247 din codul menționat, intitulat „Mărfuri neunionale în zone libere”:

„(1) Mărfurile neunionale, pe perioada în care rămân în zonele libere, pot fi puse în liberă circulație sau plasate sub regimul de perfecționare activă, de admitere temporară sau de destinație finală, în condițiile prevăzute de aceste regimuri.

În astfel de cazuri, acestea nu sunt considerate ca aflându-se sub regimul de zonă liberă.

[…]”

Regulamentul delegat 2015/2446

14 Potrivit articolului 1 din Regulamentul delegat 2015/2446, intitulat „Definiții”:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

[…]

22. «numărul de referință principală» (MRN) înseamnă numărul de înregistrare atribuit de către autoritatea vamală competentă declarațiilor sau notificărilor prevăzute la articolul 5 alineatele (9)-(14) din [Codul vamal al Uniunii], operațiunilor TIR sau dovezilor cu privire la statutul vamal de mărfuri unionale;

[…]”

15 Secțiunea 3 din capitolul 1 din titlul V din acest regulament delegat, care cuprinde articolele 123-127 din acesta, stabilește normele referitoare la dovada statutului vamal de mărfuri unionale. Potrivit acestor articole, dovada statutului vamal de mărfuri unionale poate fi făcută prin intermediul unui document „T2L” sau „T2LF”, al unei facturi sau al unui document de transport care indică codul „T2L” sau „T2LF” însoțit de semnătura expeditorului sau, în lipsa acestuia, a persoanei interesate, a unui manifest maritim sau a carnetelor TIR sau ATA, precum și a

„formularelor 302” privind transportul de mărfuri în conformitate cu Convenția dintre statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord privind statutul forțelor acestora, semnată la Londra la 19 iunie 1951.

16 Articolul 178 din regulamentul delegat menționat, intitulat „Evidențe”, prevede:

„(1) Evidențele menționate la articolul 214 alineatul (1) din [Codul vamal al Uniunii] trebuie să conțină următoarele:

[…]

(b) MRN sau, dacă acesta nu există, orice alt număr sau cod de identificare a declarațiilor vamale prin intermediul cărora mărfurile sunt plasate sub regimul special și, dacă procedura a fost încheiată în conformitate cu articolul 215 alineatul (1) din [Codul vamal al Uniunii], informații cu privire la modul în care procedura a fost încheiată;

(c) date care să permită identificarea fără echivoc a documentelor vamale, altele decât declarațiile vamale, a oricăror alte documente relevante referitoare la plasarea mărfurilor sub un regim special și a oricăror alte documente relevante pentru încheierea corespunzătoare a regimului;

[…]

(2) În cazul zonelor libere, evidențele trebuie să conțină, pe lângă informațiile prevăzute la alineatul (1), următoarele:

(a) date care să permită identificarea documentelor de transport pentru mărfuri care intră sau ies din zonele libere;

[…]

3. Autoritățile vamale pot renunța la obligația referitoare la unele dintre informațiile prevăzute la alineatele (1) și (2), în cazul în care această renunțare nu aduce atingere supravegherii și controalelor privind utilizarea unui regim special.

[…]”

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447

17 Articolul 226 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO 2015, L 343, p. 558), care este intitulat „Numărul de referință principal” și prevede norme de aplicare a articolului 172 din Codul vamal al Uniunii, intitulat, la rândul său, „Acceptarea unei declarații vamale”, prevede:

„Cu excepția cazurilor în care declarația vamală este depusă pe cale verbală ori printr-un act care se consideră a fi o declarație vamală sau în care declarația vamală ia forma unei înscrieri în evidențele declarantului în conformitate cu articolul 182 din cod, autoritățile vamale îi notifică declarantului acceptarea declarației vamale și îi atribuie un MRN pentru declarația respectivă și data acceptării ei.

Prezentul articol nu se aplică până când nu sunt operaționale data de introducere a [sistemului automatizat de export (AES)], a [noului sistem de tranzit informatizat (NCTS)] și, respectiv, data de modernizare a sistemelor naționale pentru import menționate în anexa la Decizia de punere în aplicare 2014/255/UE [a Comisiei din 29 aprilie 2014 de stabilire a programului de lucru pentru Codul vamal al Uniunii (JO 2014, L 134, p. 46)]."

Dreptul leton

Decretul nr. 500 al Consiliului de Miniștri privind antrepozitele vamale, depozitarea temporară și zonele libere

18 Punctul 77 din Ministru kabineta noteikumi Nr. 500 „Muitas noliktavu, pagaidu uzglabāšanas un brīvo zonu noteikumi" (Decretul nr. 500 al Consiliului de Miniștri privind antrepozitele vamale, depozitarea temporară și zonele libere) din 22 august 2017 (Latvijas Vēstnesis, 2017, nr. 173) prevede:

„Persoana în a cărei zonă liberă sunt depozitate, prelucrate, vândute sau cumpărate mărfuri neunionale se asigură că mărfurile depozitate în zona liberă sunt înscrise în evidențe și identificate."

19 Potrivit punctului 79 din acest decret:

„Persoana în cauză trebuie să prezinte o situație lunară, în termenul specificat în aprobare, a mărfurilor neunionale introduse în zona liberă, scoase din aceasta și înscrise în evidențe în cursul lunii precedente, indicând numărul documentului vamal sau numărul scrisorii de trăsură sub care mărfurile au intrat în zona liberă și au ieșit din aceasta, sau să ofere agenților administrației fiscale acces online la sistemul de contabilitate a mărfurilor."

Legea privind procedura administrativă

20 Articolul 153 alineatul (3) din Administratīvā procesa likums (Legea privind contenciosul administrativ) din 25 octombrie 2001 (*Latvijas Vēstnesis*, 2001, nr. 164) prevede:

„Faptele considerate dovedite în motivarea unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat nu trebuie să fie dovedite din nou cu ocazia examinării unei cauze administrative în care sunt implicate aceleași părți."

Legea privind sistemul judiciar

21 Articolul 16 alineatele (3) și (4) din Likums „Par tiesu varu" (Legea privind sistemul judiciar) din 15 decembrie 1992 (*Latvijas Vēstnesis*, 1993, nr. 1/2) prevede:

„(3) În conformitate cu procedura prevăzută de lege, o hotărâre este obligatorie pentru instanță atunci când aceasta examinează alte cauze care au legătură cu cauza respectivă.

(4) Hotărârile respective au putere de lege, sunt obligatorii *erga omnes* și sunt tratate cu același respect ca legile."

Litigiul principal și întrebările preliminare

22 Reclamanta din litigiul principal, Baltic Container, este titulara unei autorizații de a desfășura activități de încărcare, de descărcare și de depozitare a mărfurilor în zona liberă a portului Riga. Administrația Fiscală a aprobat evidențele, în sensul articolului 214 din Codul vamal al Uniunii, în care Baltic Container înregistrează mărfurile plasate în zone libere.

23 La un control privind contabilitatea mărfurilor plasate în zone libere, Administrația Fiscală a considerat că anumite mărfuri neunionale, în sensul articolului 5 punctul 24 din Codul vamal al Uniunii, în speță coșurile din plastic tip ratan intrate în zona liberă pe cale maritimă în trei containere, la 2 octombrie 2018, la 18 decembrie 2018 și la 15 ianuarie 2019 și înscrise în evidențele Baltic Container, părăsiseră zona liberă din Riga la 2 octombrie 2018, la 18 decembrie 2018 și la 17 ianuarie 2019 fără aplicarea unui nou regim vamal. Prin urmare, regimul vamal special de depozitare în zona liberă nu fusese încheiat. Administrația Fiscală a concluzionat că mărfurile în cauză fuseseră sustrase de la supravegherea vamală, ceea ce, potrivit acestei administrații, a dat naștere unei datorii vamale în sarcina Baltic Container în temeiul articolului 79 din Codul vamal al Uniunii.

24 Printr-o decizie din 19 iulie 2019, Administrația Fiscală a obligat Baltic Container să achite taxe la import, TVA și penalități de întârziere aferente acestor două impuneri.

25 Prin hotărârea din 9 iulie 2021, Administratīvā apgabaltiesa (Curtea Administrativă Regională, Letonia) a respins acțiunea formulată de Baltic Container împotriva acestei decizii în ceea ce privește taxele la import și TVA-ul. Această instanță a arătat că mărfurile respective au fost scoase din zona liberă în cauză pe baza a trei scrisori de trăsură întocmite în conformitate cu Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele, semnată la Geneva la 19 mai 1956, astfel cum a fost modificată prin Protocolul din 5 iulie 1978, în cele trei scrisori fiind indicat statutul vamal al acestor mărfuri prin semnul „C” care servește pentru a desemna „mărfuri unionale” în sensul articolului 5 punctul 23 din Codul vamal al Uniunii, fapt care a fost certificat prin ștampila biroului vamal și prin semnătura unui agent vamal (denumite în continuare „scrisorile de trăsură CMR”). Cu toate acestea, după ce mărfurile au părăsit zona liberă, agenții vamali au constatat că nu dispuneau de documente care să justifice trecerea lor de la statutul vamal de „mărfuri neunionale” la cel de „mărfuri unionale”.

26 Astfel, din normele aplicabile ar reieși că o scrisoare de trăsură CMR poate servi drept dovadă a statutului vamal de mărfuri unionale numai în ceea ce privește mărfurile care au deja acest statut, dar nu în ceea ce privește mărfurile care îl obțin în urma unei schimbări. O astfel de modificare a statutului vamal ar putea fi dovedită prin intermediul unei declarații vamale care menționează un MRN sau al unei scrisori de trăsură care menționează și un MRN atribuit unei asemenea declarații vamale. Astfel, o mențiune olografă care indică „statutul C”, o semnătură și o ștampilă aplicate pe o scrisoare de trăsură CMR nu pot să servească drept dovadă a schimbării statutului respectiv în „mărfuri unionale” în lipsa unei referiri la un MRN care să permită constatarea aplicării unui regim vamal ce conferă acest statut vamal unor mărfuri neunionale.

27 Baltic Container a formulat recurs împotriva hotărârii din 9 iulie 2021, menționată la punctul 25 din prezenta hotărâre, la Augstākā tiesa (Senāts) (Curtea Supremă, Letonia), care este instanța de trimitere.

28 În susținerea acestui recurs, Baltic Container arată că nu a încălcat nicio obligație legală în calitate de titular al unei autorizații de a desfășura activități în zonele libere (denumit în continuare „titularul”), că nu a participat cu bună știință la ieșirea ilegală a mărfurilor respective din zona liberă în cauză și că nu a avut și nici nu ar fi putut avea cunoștință de caracterul nelegal al acestei ieșiri. Astfel, ea a înscris aceste mărfuri în evidențele sale în conformitate cu aprobarea emisă de administrația fiscală, și le-a predat transportatorului în conformitate cu scrisorile de trăsură CMR care poată ștampila vămii și o mențiune semnată de un agent vamal care indica faptul că statutul vamal al mărfurilor menționate era cel de mărfuri unionale, lucru conform cu practica vamală. Prin urmare, Baltic Container ar fi îndreptățită să se aștepte la o încheiere a regimului vamal special de depozitare în zonele libere sub care se aflau aceste mărfuri.

29 Baltic Container invocă de asemenea o hotărâre pronunțată de Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (Curtea Regională din Riga, Secția penală, Letonia) din 5 februarie 2021, prin care au fost anulate sancțiunile administrative impuse reclamantei din litigiul principal sub formă de penalități pentru aceleași fapte ca cele în discuție în prezenta cauză. Potrivit acelei hotărâri, Baltic Container nu a încălcat articolul 215 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii, din moment ce nu a scos mărfurile din zona liberă în cauză înainte de a aplica un nou regim vamal. În special, instanța menționată a statuat că nu exista niciun motiv să se considere că nu era suficientă o scrisoare de trăsură CMR cu mențiunea „statut C” și cu ștampila biroului vamal și semnătura unui agent vamal pentru ca aceste mărfuri să fie plasate sub un nou regim vamal. Aceeași instanță ar fi constatat de asemenea că exista o practică vamală potrivit căreia mărfurile erau plasate sub un nou regim vamal atunci când scrisoarea de trăsură CMR aferentă acestuia purta mențiunea „statut C” certificată prin ștampila biroului vamal.

30 Administrația Fiscală arată că, la momentul ieșirii mărfurilor din zona liberă în cauză, Baltic Container nu s-a asigurat că sunt plasate sub un nou regim vamal și nici nu a menționat în evidențele sale elementele prevăzute la articolul 178 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul delegat 2015/2446. Potrivit Administrației Fiscale, statutul vamal al mărfurilor neunionale poate fi modificat doar prin aplicarea unui nou regim vamal ca urmare a depunerii unei declarații vamale identificate prin intermediul unui MRN. Astfel, Baltic Container ar fi trebuit să menționeze în evidențele sale un MRN care să permită identificarea declarației vamale care a determinat schimbarea statutului vamal al mărfurilor în discuție din mărfuri neunionale în mărfuri unionale, mențiunea „statut C” de pe scrisorile de trăsură CMR nefiind suficientă în acest scop.

31 Instanța de trimitere are îndoieli cu privire la posibilitatea ca Baltic Container să controleze statutul vamal al mărfurilor în cauză pe baza unui MRN care figurează pe scrisorile de trăsură CMR și să verifice autenticitatea unui document T2L pe baza căruia o autoritate vamală a unui alt stat membru ar fi putut modifica acest statut, din moment ce nu este cert că această societate avea acces la bazele de date necesare în acest sens. În plus, la data operațiunilor în discuție în litigiul principal, practica administrației fiscale era ca toate mărfurile Uniunii să fie supuse unui control vamal suplimentar înainte ca ele să iasă din zona portuară, scrisorile de trăsură CMR cuprinzând, ca dovadă a statutului vamal al mărfurilor Uniunii, o mențiune a acestui statut semnată de agentul vamal și ștampila punctului de control vamal.

32 Instanța de trimitere precizează de asemenea că, potrivit actului de aprobare de către autoritățile vamale letone a formei înscrisurilor ținute de Baltic Container, aceasta trebuie să le păstreze într-un sistem online și să permită acestor autorități vamale să aibă acces la sistemul respectiv. Conform acestui act de aprobare, Baltic Container ar trebui să păstreze originalele sau copiile documentelor de transport care însoțesc mărfurile care au intrat în zona liberă și care au ieșit din

această zonă. Dacă aceste mărfuri sunt introduse în această zonă liberă sau sunt scoase din această zonă pe baza unei declarații vamale sau a unei declarații de reexport care menționează un MRN, Baltic Container, în calitate de titular, nu ar fi obligată să păstreze copii ale acestui MRN pentru mărfurile respective. Pentru a evita duplicarea informațiilor în bazele de date vamale și terminale, actul de aprobare menționat a fost ulterior modificat astfel încât să prevadă că, atunci când o încărcătură a fost declarată sau plasată sub un regim vamal și i-a fost atribuit un MRN, nu este necesară păstrarea copiilor documentelor de transport.

33 Instanța de trimitere a apreciat că, în aceste condiții, era necesar să se solicite Curții să se pronunțe cu privire la interpretarea reglementării vamale a Uniunii referitoare la condițiile de încheiere a regimului vamal de depozitare în zonele libere și la obligațiile ce revin unei întreprinderi precum Baltic Container în ceea ce privește elementele care trebuie păstrate în evidențele sale și eventuala verificare a unei modificări a statutului vamal. În cazul în care normele vamale ale Uniunii ar trebui interpretate în sensul că o schimbare a statutului vamal nu se poate efectua potrivit modalităților puse în aplicare de Baltic Container, instanța de trimitere ridică de asemenea problema dacă încrederea legitimă poate fi întemeiată pe practica autorităților vamale care constă în a indica pe scrisorile de trăsură CMR statutul vamal al mărfurilor care ies din zona liberă.

34 Instanța de trimitere solicită de asemenea să se stabilească dacă principiul autorității de lucru judecat, recunoscut în dreptul național și în dreptul Uniunii, îi interzice să ajungă la concluzii diferite de cele la care a ajuns Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (Curtea Regională din Riga, Secția penală), într-o hotărâre din 5 februarie 2021, rămasă definitivă, potrivit căreia Baltic Container nu este vinovată de nerespectarea, în sensul articolului 79 din Codul vamal al Uniunii, a obligațiilor care îi revin în temeiul reglementării vamale a Uniunii.

35 În aceste condiții, Augstākā tiesa (Senāts) (Curtea Supremă) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 coroborat cu articolul 214 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii permite descărcarea regimului special de «zonă liberă» fără ca numărul de referință principal (MRN), care identifică declarația vamală în temeiul căreia mărfurile sunt plasate sub regimul vamal ulterior, să fi fost introdus în sistemul electronic de înregistrare?

2) Articolul 214 alineatul (1) și articolul 215 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii și articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 permit titularului regimului special de «zonă liberă» să descarce acest regim numai pe baza unei mențiuni făcute de un funcționar al autorității vamale pe documentul de transport al mărfurilor (scrisoarea de trăsură CMR) referitoare la statutul vamal al acestora, fără să efectueze el însuși o verificare a validității statutului vamal al acestor mărfuri?

3) În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare, ce nivel de verificare în temeiul articolului 214 alineatul (1) și al articolului 215 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii și al articolului 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 este suficient pentru a considera că regimul special de «zonă liberă» a fost descărcat în mod corect?

4) Titularul regimului special de «zonă liberă» putea să aibă o încredere legitimă ca urmare a confirmării de către autoritățile vamale a modificării statutului vamal al mărfurilor din «mărfuri neunionale» în «mărfuri unionale», deși această confirmare nu indică nici motivul modificării statutului [vamal al] mărfurilor și nici date care să permită verificarea acestui motiv?

5) În cazul unui răspuns negativ la a patra întrebare preliminară, poate constitui un motiv de scutire de datoria vamală născută în temeiul articolului 79 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) litera (a) din Codul vamal al Uniunii, având în vedere principiul autorității de lucru judecat recunoscut de dreptul național și de dreptul Uniunii, faptul că, într-o altă cauză aflată pe rolul unei instanțe naționale, s-a constatat, prin hotărâre definitivă, că, în conformitate cu procedurile stabilite de autoritățile vamale, titularul regimului vamal nu a săvârșit nicio încălcare a regimului vamal [special] de «zonă liberă»?"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

36 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 214 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii și articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 trebuie interpretate în sensul că nu se opun ca titularul să menționeze în evidențele sale că regimul vamal de zonă liberă sub care erau plasate mărfurile a fost descărcat fără a menționa, în aceleași evidențe, MRN-ul care identifică declarația vamală corespunzătoare plasării acestor mărfuri sub un nou regim vamal.

37 Articolul 214 alineatul (1) primul paragraf din Codul vamal al Uniunii impune titularului obligația de a ține evidențe corespunzătoare în forma aprobată de autoritățile vamale. Potrivit acestui articol 214 alineatul (1) al doilea paragraf, evidențele respective conțin informațiile și datele care permit autorităților vamale să supravegheze regimul respectiv, în special în ceea ce privește identificarea mărfurilor plasate sub acest regim, statutul vamal și circulația acestora.

38 Conținutul acestei obligații este precizat la articolul 178 alineatul (1) din Regulamentul delegat 2015/2446, care enumeră elementele pe care trebuie să le conțină respectivele evidențe și care prevede printre altele condițiile în care titularul este obligat să menționeze un MRN în evidențe.

39 În ceea ce privește mai precis acest articol 178 alineatul (1) litera (b), el enunță două obligații distincte, și anume că înscrisurile trebuie să conțină, pe de o parte, MRN sau, dacă acesta nu există, orice alt număr sau cod care identifică declarațiile vamale prin intermediul cărora mărfurile sunt plasate sub regimul special și, pe de altă parte, dacă procedura a fost încheiată, informații cu privire la modul în care a fost procedura încheiată.

40 Or, în ceea ce privește prima dintre aceste obligații, trebuie arătat, așa cum a făcut doamna avocată generală la punctul 41 din concluzii, că, potrivit articolului 158 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii, plasarea mărfurilor sub regimul vamal special de zonă liberă nu necesită o declarație vamală, astfel încât nu se comunică niciun MRN cu ocazia acestei plasări.

41 În ceea ce privește a doua dintre obligațiile menționate, aceasta privește descărcarea regimului special sub care au fost plasate mărfurile respective. Conform articolului 215 alineatul (1) din acest cod, regimul vamal special de zonă liberă poate fi încheiat în patru moduri diferite. În primul rând,

atunci când mărfurile care fac obiectul acestuia sunt plasate sub un nou regim vamal, în al doilea rând, atunci când sunt scoase de pe teritoriul vamal al Uniunii, în al treilea rând, atunci când au fost distruse fără a lăsa deșeuri și, în al patrulea rând, atunci când sunt abandonate în favoarea statului.

42 În speță, instanța de trimitere arată că cele trei încărcături în discuție în litigiul principal au fost plasate sub regimul vamal special de zonă liberă ca mărfuri neunionale și au ieșit în scurt timp din această zonă ca mărfuri unionale. Or, o astfel de schimbare a statutului vamal al mărfurilor în cauză nu se poate efectua decât în urma plasării lor sub regimul vamal de punere în liberă circulație.

43 Astfel, conform articolului 201 alineatul (3) din Codul vamal al Uniunii, mărfurile neunionale puse în liberă circulație primesc statutul vamal de mărfuri unionale. Pe de altă parte, din articolul 247 alineatul (1) din acest cod reiese că mărfurile neunionale, pe perioada în care rămân în zonele libere, pot fi puse în liberă circulație.

44 În acest scop, mărfurile în cauză fac obiectul unei declarații vamale în conformitate cu articolul 158 alineatul (1) din Codul vamal, căreia i se atribuie un MRN, în sensul articolului 1 punctul 22 din Regulamentul delegat 2015/2446 și în condițiile prevăzute la articolul 226 din Regulamentul de punere în aplicare 2015/2447.

45 În conformitate cu articolul 226 primul paragraf din Regulamentul de punere în aplicare 2015/2447, cu excepția cazului în care declarația vamală este depusă verbal sau printr-un act care se consideră a fi o declarație vamală sau în care aceasta ia forma unei înscrieri în evidențele declarantului, autoritățile vamale îi comunică acestuia din urmă un MRN pentru declarația respectivă.

46 Desigur, potrivit celui de al doilea paragraf al articolului 226, acest articol nu se aplică până când nu sunt operaționale data de introducere a AES, a NCTS și, respectiv, data de modernizare a sistemelor naționale pentru import menționate în anexa la Decizia de punere în aplicare 2014/255.

47 Cu toate acestea, este cert că prima întrebare are la bază două premise implicite. Prima este aceea că faptele din acțiunea principală nu se încadrează în unul dintre cele trei cazuri speciale prevăzute la articolul 226 primul paragraf sus-menționat, în care nu se atribuie niciun MRN. A doua premisă implicită este că aceste fapte sunt ulterioare datei de introducere a AES și a NCTS, precum și datei de modernizare a sistemelor letone de import menționate în anexa la Decizia de punere în aplicare 2014/255.

48 În consecință, trebuie să se răspundă la această întrebare plecând de la premisa că, spre deosebire de plasarea inițială a mărfurilor în cauză sub regimul special de zonă liberă, plasarea subsecventă a acestor mărfuri sub regimul vamal de liberă circulație ar fi trebuit să dea naștere unei declarații vamale și că, în consecință, la momentul descărcării regimului de zonă liberă, declarantul ar fi trebuit să dispună de un MRN care să identifice această declarație.

49 În aceste condiții, trebuie arătat că a doua cerință prevăzută la articolul 178 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul delegat 2015/2446 se limitează să impună ca evidențele titularului să conțină informații cu privire la modul în care a fost descărcat regimul, fără a impune să fie menționat un MRN în aceste evidențe.

50 În mod similar, în ceea ce privește articolul 178 alineatul (1) litera (c) din acest regulament delegat, acesta impune să fie menționate în evidențele titularului datele care permit identificarea fără echivoc a documentelor pe care le vizează această dispoziție, fără a impune să fie menționat un MRN în aceste evidențe.

51 Rezultă că această dispoziție nu îi impune titularului să menționeze în evidențele sale MRN-ul care identifică declarația vamală care a condus la descărcarea regimului vamal special de depozitare în zona liberă prin plasarea mărfurilor în cauză sub regimul vamal de punere în liberă circulație.

52 Prin urmare, este necesar să se răspundă la prima întrebare că articolul 214 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii și articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 trebuie interpretate în sensul că nu se opun ca titularul să includă în evidențele sale informații cu privire la modul în care a fost descărcat regimul vamal de zonă liberă și date care permit identificarea oricărui alt document decât declarația vamală referitor la descărcare, fără a menționa în aceste evidențe MRN-ul care identifică declarația vamală corespunzătoare plasării mărfurilor în cauză sub un nou regim vamal.

Cu privire la a doua și a treia întrebare

53 Prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 214 alineatul (1) și articolul 215 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii, precum și articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 trebuie interpretate în sensul că:

– se opun ca titularul să înscrie în evidențele sale descărcarea regimului vamal special de zonă liberă în ceea ce privește anumite mărfuri și să se limiteze, cu această ocazie, să includă în acestea informații referitoare doar la o scrisoare de trăsură CMR care însoțește aceste mărfuri la momentul scoaterii lor din zona liberă în cauză, ce conține mențiunea privind statutul vamal al mărfurilor respective, certificată prin ștampila biroului vamal și semnată de un agent vamal,

– impun ca titularul să verifice veridicitatea acestei indicații.

54 În primul rând, din indicațiile furnizate de instanța de trimitere reiese că scrisorile de trăsură CMR, care conțin mențiunea olografă „statut C” certificată prin ștampila biroului vamal și semnată de un agent vamal, indică, desigur, că statutul vamal al mărfurilor în cauză a trecut de la cel de „mărfuri neunionale” la cel de „mărfuri unionale”. Totuși, aceste scrisori de trăsură nu conțin informații suficient de explicite cu privire la modul precis în care a fost descărcat regimul vamal special de depozitare în zona liberă. Rezultă că includerea, în evidențele titularului, a unei referiri la astfel de scrisori de trăsură nu îndeplinește a doua cerință, prevăzută la articolul 178 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul delegat 2015/2446, de a menționa în evidențe informații cu privire la modul în care a fost descărcat regimul în cauză și nici nu îndeplinește cerința, prevăzută la articolul 178 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul delegat 2015/2446, de a include în aceste evidențe date care să permită identificarea oricărui document referitor la descărcarea corespunzătoare.

55 În aceste condiții, trebuie să se țină seama, astfel cum a arătat doamna avocată generală la punctul 44 din concluzii, de faptul că acest articol 178 alineatul (3) prevede că autoritățile vamale pot elimina obligația de a furniza unele dintre informațiile prevăzute la alineatele (1) și (2) ale articolului 178 menționat, în cazul în care acest lucru nu aduce atingere supravegherii și

controlului vamal al utilizării unui regim special. Astfel, revine instanței de trimitere sarcina de a examina dacă autoritățile vamale letone au eliminat, în conformitate cu același articol 178 alineatul (3), obligația titularului de a include în evidențele sale informații cu privire la modul în care a fost descărcat regimul vamal special de zonă liberă, precum și datele care să permită identificarea oricărui document referitor la această descărcare.

56 Rezultă că titularul își poate îndeplini obligațiile de ținere a evidențelor referitoare la descărcarea regimului vamal special de zonă liberă sub care sunt plasate mărfuri neunionale prin includerea în evidențele sale a informațiilor referitoare la o scrisoare de trăsură CMR care însoțește aceste mărfuri la momentul scoaterii lor din zona liberă în cauză, indicând, sub forma unei mențiuni consemnate de autoritățile vamale, statutul vamal al acestora, cu condiția ca aceste autorități să fi eliminat obligația de a furniza informații mai explicite cu privire la modul în care se efectuează descărcarea acestui regim vamal special în temeiul articolului 178 alineatul (3) din Regulamentul delegat 2015/2446, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere în cauza principală.

57 În al doilea rând, în ceea ce privește verificarea indicării statutului vamal care figurează pe scrisorile de trăsură CMR, trebuie arătat, astfel cum a procedat doamna avocată generală la punctul 55 din concluzii, că Codul vamal nu menționează nicio obligație specială, care i-ar reveni titularului, de a verifica exactitatea datelor și a altor informații care figurează în documentele care îi sunt transmise.

58 Desigur, în calitate de profesionist, titularul trebuie să facă dovada unui minimum de vigilență. Cu toate acestea, în măsura în care, la citirea scrisorii de trăsură, nu este evident pentru orice profesionist că indicația pe care o menționează era îndoielnică, aspect ce trebuie verificat în cauza principală de instanța de trimitere luând în considerare faptul că mențiunea referitoare la statutul mărfurilor în discuție care se regăsea pe scrisorile de trăsură CMR era în plus certificată prin ștampila biroului vamal și semnată de un agent vamal, nu se poate reproșa titularului că nu a verificat exactitatea acestei mențiuni.

59 În consecință, este necesar să se răspundă la a doua și la a treia întrebare că articolul 214 alineatul (1) și articolul 215 alineatul (1) din Codul vamal al Uniunii, precum și articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 trebuie interpretate în sensul că:

– nu se opun ca titularul să înscrie în evidențele sale descărcarea regimului vamal special de zonă liberă în ceea ce privește anumite mărfuri și să se limiteze, cu această ocazie, să includă în acestea informații referitoare doar la o scrisoare de trăsură CMR care însoțește aceste mărfuri la momentul scoaterii lor din zona liberă în cauză, ce conține mențiunea privind statutul vamal al mărfurilor respective, certificată prin ștampila biroului vamal și semnată de un agent vamal, cu condiția ca autoritățile vamale să fi autorizat această modalitate de descărcare în temeiul articolului 178 alineatul (3);

– nu impun ca titularul să verifice veridicitatea acestei indicații.

Cu privire la a patra întrebare

60 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă principiul protecției încrederii legitime trebuie interpretat în sensul că indicarea statutului vamal de mărfuri unionale care figurează pe o scrisoare de trăsură CMR care însoțește aceste mărfuri la momentul scoaterii lor din zona liberă, certificată prin ștampila biroului vamal și

semnată de un agent vamal, poate da naștere unei astfel de încrederi pentru titular în ceea ce privește validitatea unei modificări a statutului vamal al acestor mărfuri în raport cu legislația vamală, în condițiile în care scrisoarea de trăsură nu indică temeiul acestei schimbări.

61 Trebuie arătat, cu titlu introductiv, că această întrebare se pune pentru cazul în care instanța de trimitere ar constata, în lumina răspunsului dat la a doua și la a treia întrebare, că autoritățile vamale letone nu au adoptat, în temeiul articolului 178 alineatul (3) din Regulamentul delegat 2015/2446, un act oficial pentru a elimina obligațiile prevăzute la acest articol 178 alineatul (1) literele (b) și (c), referitoare la informațiile și datele care să permită identificarea fără echivoc a documentelor privind descărcarea regimului vamal special pe care trebuie să le conțină evidențele titularului.

62 Pe de altă parte, din moment ce, astfel cum s-a arătat la punctul 57 din prezenta hotărâre, Codul vamal nu menționează nicio obligație specială care i-ar reveni titularului de a verifica exactitatea mențiunilor conținute în documentele care îi sunt transmise, instanța de trimitere ridică în esență problema condițiilor în care titularul se poate prevala de o încredere legitimă în conformitatea evidențelor sale cu obligațiile care decurg din articolul 178 din Regulamentul delegat 2015/2446.

63 În aceste condiții, astfel cum a observat doamna avocată generală la punctul 69 din concluzii, se pune problema îndeosebi în ce condiții o practică administrativă constantă care constă în aplicarea, pe scrisorile de trăsură CMR care însoțesc mărfuri la ieșirea lor din zona liberă, a unei mențiuni semnate și a unei ștampile care indică faptul că aceste mărfuri au obținut statutul vamal de mărfuri unionale poate da naștere, pentru titular, unei încrederi legitime în faptul că autoritățile vamale au eliminat, în temeiul articolului 178 alineatul (3) din Regulamentul delegat 2015/2446, obligația de a furniza unele dintre informațiile prevăzute la alineatele (1) și (2) ale acestui articol și că este suficientă includerea în evidențele titularului a unor informații referitoare doar la scrisori de trăsură CMR astfel adnotate de autoritățile vamale.

64 Potrivit unei jurisprudențe constante, principiul protecției încrederii legitime face parte din ordinea juridică a Uniunii și se impune oricărei autorități naționale însărcinate cu aplicarea dreptului Uniunii (Hotărârea din 14 iulie 2022, Sense Visuele Communicatie en Handel vof, C-36/21, EU:C:2022:556, punctul 26 și jurisprudența citată).

65 Rezultă că, la punerea în aplicare a dispozițiilor Codului vamal, autoritățile naționale sunt obligate să respecte acest principiu. Or, dreptul de a se prevala de principiul menționat aparține, ca un corolar al principiului securității juridice, oricărui particular aflat într-o situație în care o administrație l-a determinat să nutrească speranțe întemeiate. Pot da naștere unor asemenea speranțe, indiferent de forma în care sunt comunicate, informațiile precise, necondiționate, concordante și emise de surse autorizate și de încredere. În schimb, nimeni nu poate invoca încălcarea principiului încrederii legitime în cazul în care administrația nu i-a furnizat asigurări precise [a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 octombrie 2024, Lituania și alții/Parlamentul și Consiliul (Pachetul privind mobilitatea), C-541/20-C-555/20, EU:C:2024:818, punctul 616]. În plus, comportamentul unei autorități naționale însărcinate cu aplicarea dreptului Uniunii, care contravine unei dispoziții a dreptului Uniunii sau a dreptului național adoptat în temeiul dreptului Uniunii, nu poate justifica încrederea legitimă a unui operator economic (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 iulie 2022, Sense Visuele Communicatie en Handel vof, C-36/21, EU:C:2022:556, punctele 27 și 28 și jurisprudența citată).

66 În această privință, trebuie să se constate că articolul 178 alineatul (3) din Regulamentul delegat 2015/2446 nu prevede modalități precise prin care autoritățile vamale să poată elimina obligația de a furniza anumite informații prevăzute la alineatele (1) și (2) ale acestui articol. În aceste condiții, o practică administrativă constantă care constă în a considera că includerea în evidențele titularului a informațiilor referitoare la o scrisoare de trăsură CMR, care însoțește mărfurile la momentul scoaterii lor din zona liberă, împreună cu indicația privind statutul vamal certificată prin ștampila vămii și semnată de un agent vamal este suficientă pentru descărcarea regimului vamal special nu este contrară articolului 178 alineatul (1) literele (b) și (c) și alineatul (3) din Regulamentul delegat 2015/2446.

67 În consecință, existând o astfel de practică, titularul se poate prevala de o încredere legitimă în conformitatea evidențelor sale cu articolul 178 din Regulamentul delegat 2015/2446. Aceasta poate fi situația în special în cazul în care autoritățile vamale i-au indicat în trecut titularului într-un mod precis, necondiționat și concordant că includerea în evidențele sale a datelor care să permită identificarea unei scrisori de trăsură CMR care conține această indicație era suficientă pentru a considera că acesta și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului menționat. Într-un asemenea caz, titularul poate avea o încredere legitimă în faptul că autoritățile vamale au eliminat, în conformitate cu articolul 178 alineatul (3) din Regulamentul delegat 2015/2446, obligația de a furniza unele dintre informațiile prevăzute la alineatul (1) al acestui articol.

68 În consecință, este necesar să se răspundă la a patra întrebare că principiul încrederii legitime trebuie interpretat în sensul că titularul poate justifica o astfel de încredere în conformitatea evidențelor sale cu articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 printr-o practică constantă a autorităților vamale din care reiese în mod precis și necondiționat că includerea în evidențele sale doar a unor informații referitoare la o scrisoare de trăsură CMR care însoțește mărfurile în cauză la momentul scoaterii lor din zona liberă, împreună cu indicația olografă privind statutul vamal certificată prin ștampila biroului vamal și semnată de un agent vamal, este suficientă pentru îndeplinirea obligațiilor care decurg din această dispoziție.

Cu privire la a cincea întrebare

69 Prin intermediul celei de a cincea întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă dreptul Uniunii se opune aplicării unei dispoziții naționale privind autoritatea de lucru judecat care obligă o instanță a unui stat membru să anuleze o datorie vamală datorată de titular în temeiul articolului 79 din Codul vamal al Uniunii, pentru motivul că instanța acestui stat membru competentă să controleze legalitatea sancțiunii administrative aplicate acestui titular pentru aceleași operațiuni vamale și pentru aceleași motive ca cele din care rezultă această datorie a constatat, printr-o hotărâre judecătorească ce a dobândit autoritate de lucru judecat, că acesta nu și-a încălcat obligațiile care îi revin în temeiul legislației vamale a Uniunii.

70 Este necesar să se precizeze de la bun început că răspunsul la această întrebare este dat pentru situația în care instanța de trimitere ar considera, pe de o parte, că autoritățile vamale nu au eliminat în mod oficial, în temeiul articolului 178 alineatul (3) din Regulamentul delegat 2015/2446, obligațiile relevante ale titularului și, pe de altă parte, că titularul nu poate, în împrejurările din cauza principală, să se prevaleze de o încredere legitimă în conformitatea evidențelor sale cu articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446.

71 În aceste condiții, trebuie amintită importanța pe care o are principiul autorității de lucru judecat nu doar în ordinea juridică a Uniunii, ci și în ordinile juridice naționale. Astfel, pentru a garanta atât stabilitatea dreptului și a raporturilor juridice, cât și o bună administrare a justiției, este necesar ca hotărârile judecătorești rămase definitive după epuizarea căilor de atac disponibile sau după expirarea termenelor de exercitare a acestor căi de atac să nu mai poată fi contestate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 aprilie 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, punctul 92 și jurisprudența citată).

72 Prin urmare, dreptul Uniunii nu impune instanței naționale să înlăture aplicarea normelor interne de procedură care conferă autoritate de lucru judecat unei decizii judecătorești, chiar dacă aceasta ar permite îndreptarea unei situații naționale incompatibile cu acest drept. Dreptul Uniunii nu impune, așadar, unui organ judiciar național obligația ca, pentru a ține seama de interpretarea unei dispoziții relevante a acestui drept adoptată de Curte, să revină, din principiu, asupra deciziei sale care a dobândit autoritate de lucru judecat (Hotărârea din 2 aprilie 2020, CRPNPAC și Vueling Airlines, C-370/17 și C-37/18, EU:C:2020:260, punctele 89 și 90, precum și jurisprudența citată).

73 În lipsa unei reglementări a Uniunii în materie, modalitățile de punere în aplicare a principiului autorității de lucru judecat aparțin ordinii juridice interne a statelor membre în temeiul principiului autonomiei procedurale a acestora. Ele nu trebuie să fie însă mai puțin favorabile decât cele aplicabile unor situații similare de natură internă (principiul echivalenței) și nici să fie concepute astfel încât să facă practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică a Uniunii (principiul efectivității) (Hotărârea din 7 aprilie 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, punctul 100 și jurisprudența citată).

74 Mai mult, fiecare caz în care se ridică problema dacă o prevedere procedurală internă face imposibilă sau excesiv de dificilă aplicarea dreptului Uniunii trebuie analizat ținând cont de locul pe care respectiva prevedere îl ocupă în cadrul procedurii în ansamblul său, de modul în care se derulează și de particularitățile acesteia în fața diverselor instanțe naționale. Din această perspectivă, trebuie să se țină cont, eventual, de principiile care stau la baza sistemului jurisdicțional național, precum protecția dreptului la apărare, principiul securității juridice și buna desfășurare a procedurii (Hotărârea din 2 aprilie 2020, CRPNPAC și Vueling Airlines, C-370/17 și C-37/18, EU:C:2020:260, punctul 93).

75 Astfel, s-a statuat că principiul efectivității se opune unei interpretări a principiului autorității de lucru judecat care ar constrânge instanța națională să reproducă o interpretare și o aplicare eronate ale dreptului Uniunii pentru simplul fapt că, deși are un obiect diferit, cauza pendinte pe rolul său privește același raport juridic sau același aspect fundamental soluționat printr-o hotărâre judecătorească care a dobândit autoritate de lucru judecat. Astfel, asemenea obstacole în calea aplicării efective a normelor de drept al Uniunii nu pot fi justificate în mod rezonabil de principiul securității juridice și trebuie, așadar, să fie considerate ca fiind contrare principiului efectivității (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 septembrie 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, punctele 29-31, Hotărârea din 2 aprilie 2020, CRPNPAC și Vueling Airlines, C-370/17 și C-37/18, EU:C:2020:260, punctele 94-96, precum și Hotărârea din 7 aprilie 2022, Avio Lucos, C-116/20, EU:C:2022:273, punctele 102-104).

76 Or, instanța de trimitere nu este chemată să reproducă o interpretare și o aplicare eronate ale dreptului Uniunii ce rezultă dintr-o hotărâre judecătorească care s-a pronunțat în mod definitiv cu privire la un raport juridic sau la un aspect fundamental în discuție într-un litigiu având un obiect diferit.

77 Astfel, în primul rând, cauza judecată de Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (Curtea Regională din Riga, Secția penală) și cauza principală privesc aceleași operațiuni vamale.

78 În al doilea rând, este, desigur, adevărat că nerespectarea unei obligații vamale poate determina mai multe consecințe juridice, cum ar fi nașterea unei datorii vamale principale compuse din taxe la import și din TVA, pe de o parte, și din penalitățile aferente, pe de altă parte. Nu este mai puțin adevărat că, astfel cum reiese din cererea de decizie preliminară, atât datoria principală, cât și penalitățile de întârziere aferente sunt datorate de titular în temeiul uneia și aceleiași decizii a administrației fiscale și, în orice caz, își au originea în pretinsa nerespectare a acelorași obligații referitoare la evidențele titularului precum cele care au făcut obiectul cauzei judecate de Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (Curtea Regională din Riga, Secția penală).

79 În aceste condiții, în măsura în care dreptul leton prevede o normă conform căreia instanțele administrative sunt ținute de deciziile instanțelor penale, contestarea acestei pretinse nerespectări, invocată în căi de atac jurisdicționale care privesc aceleași operațiuni vamale, ar trebui, în principiu, să fie tranșată în mod uniform. Or, principiul efectivității nu poate împiedica respectarea autorității de lucru judecat dobândite de o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, cu condiția ca această respectare să nu producă efecte în privința altor litigii decât cele care pun în discuție legalitatea aceleiași decizii administrative sau a calificării juridice a situației de fapt care se referă la aceleași operațiuni vamale.

80 În consecință, este necesar să se răspundă la a cincea întrebare că dreptul Uniunii nu se opune aplicării unei dispoziții naționale privind autoritatea de lucru judecat care obligă o instanță a unui stat membru să anuleze o datorie vamală datorată de titular în temeiul articolului 79 din Codul vamal al Uniunii, pentru motivul că instanța acestui stat membru competentă să controleze legalitatea sancțiunii administrative aplicate acestui titular pentru aceleași operațiuni vamale și pentru aceleași motive ca cele din care rezultă această datorie a constatat, printr-o hotărâre judecătorească ce a dobândit autoritate de lucru judecat, că acesta nu și-a încălcat obligațiile care îi revin în temeiul legislației vamale a Uniunii.

Cu privire la cheltuielile de judecată

81 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

1) Articolul 214 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii și articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 al Comisiei din 28 iulie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal al Uniunii

trebuie interpretate în sensul că

nu se opun ca titularul unei autorizații de a desfășura activități în zonele libere să includă în evidențele sale informații cu privire la modul în care a fost descărcat regimul vamal de zonă liberă și date care permit identificarea oricărui alt document decât declarația vamală referitor la descărcare, fără a menționa în aceste evidențe numărul de referință principală care identifică declarația vamală corespunzătoare plasării mărfurilor în cauză sub un nou regim vamal.

2) **Articolul 214 alineatul (1) și articolul 215 alineatul (1) din Regulamentul nr. 952/2013, precum și articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446**

trebuie interpretate în sensul că:

– **nu se opun ca titularul unei autorizații de a desfășura activități în zonele libere să înscrie în evidențele sale descărcarea regimului vamal special de zonă liberă în ceea ce privește anumite mărfuri și să se limiteze, cu această ocazie, să includă în acestea informații referitoare doar la o scrisoare de trăsură întocmită în conformitate cu Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele, semnată la Geneva la 19 mai 1956, astfel cum a fost modificată prin Protocolul din 5 iulie 1978, care însoțește aceste mărfuri la momentul scoaterii lor din zona liberă în cauză, ce conține mențiunea privind statutul vamal al mărfurilor respective, certificată prin ștampila biroului vamal și semnată de un agent vamal, cu condiția ca autoritățile vamale să fi autorizat această modalitate de descărcare în temeiul articolului 178 alineatul (3),**

– **nu impun ca titularul unei autorizații de a desfășura activități în zonele libere să verifice veridicitatea acestei indicații.**

3) **Principiul încrederii legitime trebuie interpretat în sensul că**

titularul unei autorizații de a desfășura activități în zonele libere poate justifica o astfel de încredere în conformitatea evidențelor sale cu articolul 178 alineatul (1) literele (b) și (c) din Regulamentul delegat 2015/2446 printr-o practică constantă a autorităților vamale din care reiese în mod precis și necondiționat că includerea în aceste evidențe doar a unor informații referitoare la o scrisoare de trăsură întocmită în conformitate cu Convenția referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele, semnată la Geneva la 19 mai 1956, astfel cum a fost modificată prin Protocolul din 5 iulie 1978, care însoțește mărfurile în cauză la momentul scoaterii lor din zona liberă, împreună cu indicația olografă privind statutul vamal certificată prin ștampila biroului vamal și semnată de un agent vamal, este suficientă pentru îndeplinirea obligațiilor care decurg din această dispoziție.

4) **Dreptul Uniunii nu se opune aplicării unei dispoziții naționale privind autoritatea de lucru judecat care obligă o instanță a unui stat membru să anuleze o datorie vamală datorată de titularul unei autorizații de a desfășura activități în zonele libere în temeiul articolului 79 din Regulamentul nr. 952/2013, pentru motivul că instanța acestui stat membru competentă să controleze legalitatea sancțiunii administrative aplicate acestui titular al unei autorizații de a desfășura activități în zonele libere pentru aceleași operațiuni vamale și pentru aceleași motive ca cele din care rezultă această datorie a constatat, printr-o hotărâre judecătorească ce a dobândit autoritate de lucru judecat, că acesta nu și-a încălcat obligațiile care îi revin în temeiul legislației vamale a Uniunii.**

Semnături